Počátky lounského loutkářství

Na přelomu 19. a 20. století se v Lounech vytvořily podmínky pro vznik loutkového divadla. Do Loun občas přijížděly kočovné loutkářské soubory, které hrály například v hostincích U Bílého lva, na Nové hospodě nebo v hostinci U Černého koně na náměstí. Jejich představení se stala inspirací pro vznik malých „rodinných loutkových divadel", o kterých se zmiňuje překladatelka Božena Dapeciová. S odstupem času vzpomíná, jak se na sklonku 19. století hrálo loutkové divadlo u Haunerů ve Sladovnické ulici nebo u Kulhánků v České ulici, kam jako dítě často chodila. Každé takové malé loutkářské centrum přilákalo diváky z blízkého okolí. Díky vzpomínce Boženy Dapeciové máme i představu, jaké divadelní hry se tehdy hrály: Doktor Faust, Pan Franc ze zámku, Krásná Dišperanda, Don Šajn, Loupežníci na Chlumu, Vrah Boleri z Cecílie, Posvícení v Hudlicích či Dům u silnice. Právě z takových malých divadel se zrodila bohatá loutkářská tradice, která v Lounech přetrvává dodnes.

Veřejně loutkové divadlo v Lounech provozovali poprvé sokolové, a to roku 1903. Při šibřinkách s tématem Z pohádky do pohádky byla sehrána hra Posvícení v Hudlicích. Za tím účelem vznikl v Sokole loutkářský odbor. U jeho zrodu stáli Jan Tregler, bratr známého hudebníka, Josef Jakubka, Josef Struppl a Alois Taibl. Víme také, že Josef Jakubka namaloval první kulisy. Krátce poté byl inventář rozšířen nákupem loutek z pozůstalosti významného loutkáře Kaisera, které vytvořil řezbář Olš. Loutky byly velmi staré, a mají pocházet z roku 1838, kdy s nimi hrál další významný loutkář Vinický. Kolem roku 1908 disponoval odbor dvěma jevišti, šesti dekoračními proměnami, dvaačtyřiceti loutkami, nezbytnou garderobou a rekvizitami, takže byl již poměrně dobře vybaven. V roce 1907 sehrál pětatřicet dětských představení jak v Lounech, tak na Rané.

Od počátku se loutkáři potýkali s nedostatkem prostoru, neboť jim chyběla vlastní budova. O sokolovnu byl velký zájem a hojně ji používali především cvičenci, proto byli často nuceni hledat náhradní prostory. Vystupovali v hotelu Občanská záložna, v hostinci V Lázních nebo v budově starých jatek. Časté stěhování kulis mělo za následek jejich větší poškozování, a to byla jedna z hlavních příčin, proč se v roce 1909 odbor osamostatnil a založil Spolek loutkářů v Lounech.

Cestovní pas českého loutkáře Matyáše Kaisera, který hrál na Lounsku v roce 1853.

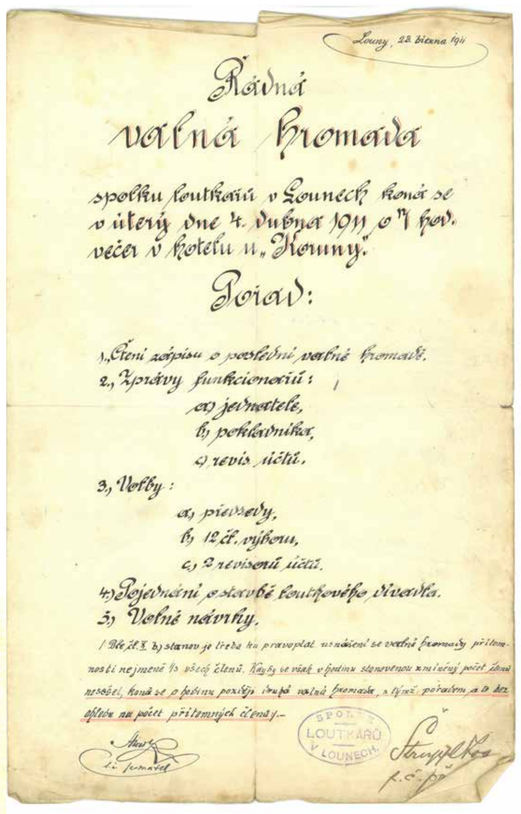

Pozvánka na valnou hromadu Spolku loutkářů, která se pořádala v roce 1911 v hotelu Koruna na náměstí.

Loutky vyřezané řezbářem Olšem odkoupili lounští loutkáři z pozůstalosti loutkáře Kaisera.

Olšovy loutky mají pocházet z roku 1838, kdy s nimi hrál loutkář Vinický.

Pohled z bývalého Valterova cukrovaru zachycuje místo, kde později vyrostlo loutkové divadlo. Kolem roku 1916.

Pohádka Vodníkova Haničkа vypráví o neposlušné malé holčičce Haničce, kterou stáhne do rybníka vodník. S pomocí chytrého Kašpárka vše dobře dopadlo.